

Sygn. akt I C 1263/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Agnieszka Hreczańska - Cholewa

Protokolant Dorota Nitkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa M. C.

przeciwko (...) S.A. w K.

o zapłatę I. oddała powództwo; II. zasądza od powoda M. C. na rzecz strony pozwanej (...) S.A. w K. kwotę 3 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód M. C. w pozwie skierowanym przeciwko (...) S.A. w K. (początkowo (...) S.A. Oddział we W.) wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 180.000 zł z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie w okresie od 1 września 2002 r. do 31 sierpnia 2004 r. z działki oznaczonej nr (...) w obrębie W., położonej we W., przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków prowadzi księgę wieczystą numer (...) z ustawowymi odsetkami od dnia 23 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że od 1994 r. jest właścicielem w/w nieruchomości, na której znajduje się słup energetyczny wysokiego napięcia należący do strony pozwanej. Powód argumentował, że strona pozwana odmawia zawarcia umowy o korzystanie z przedmiotowej działki w części zajęte przez urządzenia przesyłowe, jak również odmawia zapłaty za okres bezumownego korzystania z gruntu. Według powoda podstawa jego roszczenia znajduje uzasadnienie w art. 224 k.c. oraz art. 225 k.c. w zw. z art. 230 k.c., ponieważ strona pozwana była samoistnym posiadaczem w złej wierze służebności przesyłu słupa energetycznego. Ponadto powód podał, że przyjmując bieg zasiedzenia służebności przesyłu, który rozpoczął się w 1989 r. należało uznać, że zasiedzenie służebności nastąpiłoby w 2009 r., gdyby pozwanego uznać za działającego w dobre wierze, natomiast dopiero w 2019 r. przyjąwszy złą wiarę pozwanego, co w sprawie miało miejsce choćby z uwagi na kierowane do pozwanego poczynania od 2004 r. wezwania do zapłaty. Powód podał przy tym, że bezumowne korzystanie przez stronę pozwaną z jego nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu, nawet realizowane w dobrej wierze, nie wyłączyło uprawnienia do żądania z tego tytułu wynagrodzenia.

W odpowiedzi na pozew (k. 46 i n.) strona pozwana wniosła o odrzucenie pozwu z powodu niedopuszczalności drogi sądowej, a w razie nieuwzględnienia powyższego wniosku o oddalenie powództwa w całości. Strona pozwana podniosła zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia na nieruchomości powoda z dniem 29 czerwca 1978 r. Strona pozwana podała, że powyższa służebność polegała na prawie utrzymania instalacji elektroenergetycznej na nieruchomości, na prawie do jej eksploatacji, napraw, konserwacji, całodobowego dostępu do niej i jej rozbudowy. Strona pozwana, że sporna linia elektroenergetyczna została wybudowana oraz oddana do użytkowania w 1968 r. w sposób prawem przewidziany i zachowaniem wszelkich przewidzianych na tę okoliczność norm i procedur. Zarzuciła przy tym, że od tamtej pory zarówno pozwany, jak i jego poprzednik prawny, korzystali z w/w nieruchomości, w zakresie posadowionych na niej elementów infrastruktury elektroenergetycznej stanowiących trwale i widoczne

urządzenia, działając w dobrej wierze. Sporna linia powstała bowiem w następstwie obowiązywania ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. Ponadto na potrzeby budowy linii uzyskano akt wyłączeniowy, dlatego też pozwany a także jej poprzednik byli przeświadczeni, że przysługuje im tytuł prawny do korzystania z nieruchomości. Strona pozwana wskazała, że w/w grunt przez cały czas kiedy istniała na niej infrastruktura elektroenergetyczna stanowiła własność prywatną, toteż od momentu oddania do eksploatacji linii rozpoczął biegł okres zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Strona pozwana argumentowała, że jeżeli jej poprzednik prawny - przedsiębiorstwo państwowe przed 1989 r. posiadało tytuł do dysponowania nieruchomościami (do ich posiadania), czyli wchodziły one w skład jego przedsiębiorstwa, to należało stwierdzić, że było ono odrębnym od Państwa posiadaczem służebności, albowiem jej posiadanie należało wiązać z tym przedsiębiorstwem w znaczeniu podmiotowo-funkcjonalnym, a nie z ostatecznym właścicielem nieruchomości władnawczej. Służebność przysługiwała bowiem temu przedsiębiorstwu zwiększając użyteczność wchodzących w jej skład nieruchomości, a tym samym biegł okres potrzebny do zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. W przypadku gdyby nawet przyjąć, że zasiedzianą służebność nabył przed 1 lutego 1989 r. Skarb Państwa, to także w tej sytuacji strona pozwana była beneficjentem i ostatecznym sukcesorem tak nabytej służebności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Powód M. C. jest właścicielem nieruchomości gruntowej rolnej niezabudowanej o powierzchni 1,8073 ha, położonej we W. przy ul. (...), stanowiącej działkę o numerze geodezyjnym (...), obręb W., dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Krzyków, Wydział Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Powód M. C. stał się właścicielem nieruchomości gruntowej obejmującej w/w działkę w dniu 13.04.1994 r. na podstawie umowy darowizny zawartej z ojcem K. C..

(**Dowód:** odpis księgi wieczystej (...), k. 14-17; odpis księgi wieczystej (...), k. 128-135, 149-150; umowa darowizny z 13.04.1994r., k. 31-33; mapa, k. 41; wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, k. 151)

Przez w/w nieruchomość należącą do powoda przechodzi linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia nr (...) 110 kV relacji C.-P.. Na działce gruntu należącej do powoda posadowiony jest słup wspierający w/w linię elektroenergetyczną wysokiego napięcia.

Nieruchomość gruntowa należąca do powoda objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego przewidującym dla linii wysokiego i średniego napięcia strefę izolacyjną.

(**Dowód:** uchwała Rady Miejskiej W. z 08.12.2005 r. wraz z załącznikiem, k. 34-40; mapa, k. 41; wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, k. 151)

Linia energetyczna przebiegająca przez nieruchomość powoda została wybudowana w latach 1967-1968 przez poprzednika prawnego strony pozwanej - Zakład (...) we W..

Na mocy decyzji Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej W. z dnia 5 maja 1967 r., poprzednikowi prawnemu pozwanej spółki - Zakładowi (...) we W., zezwolono na wykonywanie robót związanych z budową w/w linii energetycznej na nieruchomości położonej na terenie dzielnicy W., stanowiącej własność K. C., zamieszkałego przy ul. (...). W zezwoleniu tym zapisano, że osobom upoważnionym przez Zakład (...) we W. przysługuje prawo dostępu do tych przewodów i urządzeń w celu wykonywania czynności związanych z ich konserwacją na czas nieograniczony. Przedmiotowa decyzja z dnia 5 maja 1967 roku wydana została na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1956 roku o zasadach i trybie wyłączenia nieruchomości (Dz. U. z 1974 r., Nr 10, poz. 64 ze zm.).

Zakończenie budowy linii elektroenergetycznej i jej przekazanie do eksploatacji nastąpiło w dniu 28 czerwca 1968 r.

Dla w/w linii elektroenergetycznej prowadzony był paszport ogólny nr (...) C.- P.- P.110 kV, w którym odnotowywane zostały zabiegi eksploatacyjne dotyczące powyższej linii.

(Dowód: zezwolenie z 05.05.1967r., k. 65; decyzja Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej we W.z 21.12.1966r., k. 66-67; decyzja prezydium Rady Narodowej we W.z 23.09.1967r., k. 68-70; pozwolenie na prowadzenie robót budowlanych z 26.09.1967r., k. 71; odpis uprawnień wodnych wraz z pismem przewodnim z 31.12.1968r., k. 72-73; protokołu odbioru z 29.06.1968r., k. 74-76; paszport ogólny linii energetycznej numer (...), k. 77-86)

Linia elektroenergetyczna przebiegająca przez grunt powoda była nieprzerwanie użytkowana od 1968 r. przez poprzednika prawnego strony pozwanej - Zakład (...) wchodzący w skład wielozakładowego przedsiębiorstwa państwowego działającego pod nazwą Zjednoczenie (...) z siedzibą w L..

W związku z likwidacją Zjednoczenia (...), Zakład (...) wszedł w skład Zakładów (...). W dniu 1 lipca 1976 r. Zakłady (...) uległy likwidacji, a zakłady energetyczne wchodzące w skład tego przedsiębiorstwa wielozakładowego, zostały włączone do Zakładów (...).

W dniu 16 stycznia 1989 r. przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) został wyodrębniony z Zakładów (...).

W dniu 12 lipca 1993 r. Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) zostało przekształcone Zakład (...) S.A. we W., a następnie w 2004 r. w (...) S.A. we W..

Spółka ta z dniem 20 marca 2008 r. zmieniła firmę na (...) S.A. we W., z dniem 31 grudnia 2008 r. na (...) S.A. we W., a z dniem 1 września 2011 r. nazwę i siedzibę na (...) S.A. w K..

(Dowód: paszport ogólny linii energetycznej numer (...), k. 77-86; odpis z KRS, k. 60-64; zarządzenie Ministra Przemysłu z 01.06.1945r., k. 93; odpis rejestru przedsiębiorstw państwowych, k. 94; wyciąg z rejestru przedsiębiorstw, k. 95; zarządzenie Ministra Przemysłu z 16.01.1989r., k. 96-98; postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabryczna Wydz. I Cywilny z 15.05.1989r., k. 98a; akt przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną z dnia 12.07.1993r., k. 99-103; postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabryczna, Wydz. VI Gospodarczy z 29.07.1993r., k. 104; postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabryczna, Wydz. VI Gospodarczy z 17.06.2004r., 20.03.2008r., 31.12.2008r., 16.01.2009r., 01.09.2011r., k. 105-121)

W decyzjach z dnia 22 lutego 1994 r. Wojewoda (...) stwierdził nabycie z mocy prawa z dniem 5 grudnia 1990 r., w związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. z 1990 r., Nr 79, poz. 464 ze zm.), przez Zakład (...) prawa użytkowania wieczystego będących w jego zarządzie nieruchomości, a także własność budynków i innych urządzeń znajdujących się na gruncie.

(Dowód: decyzje Wojewody (...) z 22.02.1994r., k. 87-92)

W 2004 r. powód zwrócił się do strony pozwanej z żądaniem zapłaty wynagrodzenia za okres 10 lat za bezumowne korzystanie z jego nieruchomości w związku z istniejącą siecią elektroenergetyczną i słupem energetycznym. W dalszych pismach powód ponadto wzywał stronę pozwaną do zawarcia z nim umowy o ustanowienie służebności przesyłu, ewentualnie usunięcie słupa energetycznego z jego nieruchomości. Strona pozwana odmówiła spełnienia żądań powoda powołując się na posadowienie słupa i wybudowanie linii elektroenergetycznej zgodnie z prawem, a także okoliczność zasiedzenia służebności przesyłu urządzeń przesyłowych.

(Dowód: pisma z 11.05.2012r., 12.04.2012r., 28.06.2012r., 25.05.2010, 11.10.2009r., 15.12.2005r., 14.11.2005r., 06.10.2005r., 28.09.2005r., 04.07.2004r., 27.05.2004 r., k. 18-31)

Sąd zważył co następuje.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym było, że powód M. C. był właścicielem nieruchomości gruntowej rolnej niezabudowanej o powierzchni 1,8073 ha, położonej we W. przy ul. (...), stanowiącej działkę o numerze geodezyjnym (...), obręb W., dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Krzyków, Wydział Ksiąg Wieczystych, prowadził księgę wieczystą nr (...). Ponadto pomiędzy stronami nie było także sporu co do tego, że przez w/w nieruchomość gruntową należącą do powoda przechodziła linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia nr (...) 110 kV relacji C.-P., jak również na działce gruntu należącej do powoda posadowiony był słup wspierający w/w linię elektroenergetyczną wysokiego napięcia, przy czym strony nie uregulowały między sobą zasad korzystania z nieruchomości powoda, ani jakichkolwiek kwestii odszkodowawczych. Istota sporu w rozpoznawanej sprawie sprowadzała się do ustalenia czy powód zasadnie mógł domagać się w związku z tym od strony pozwanej wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z jego nieruchomości za okres od 1 września 2002 r. do 31 sierpnia 2004 r.

Powód, formułując żądanie pozwu, wyraźnie wskazał jego podstawę prawną – art. 224 k.c. oraz art. 225 k.c. w zw. z art. 230 k.c. Z uwagi na powyższe mając na uwadze, że zgłoszone roszczenie miało charakter cywilnoprawny, Sąd nie uwzględnił wniosku strony pozwanej o odrzucenie pozwu z powodu niedopuszczalności drogi sądowej, o czym orzeczono w postanowieniu z 17 stycznia 2013 r. (k. 153-156 k.c.).

Roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy przysługujące właścicielowi wobec posiadacza samoistnego (art. 224 § 2 i art. 225 k.c.) lub wobec posiadacza zależnego (art. 230 k.c.) należy do tzw. roszczeń uzupełniających roszczenie właściciela o wydanie rzeczy, czyli, innymi słowy, do roszczeń uzupełniających roszczenie windykacyjne. Jako roszczenie uzupełniające roszczenie windykacyjne pozostaje ono z nim w ścisłym związku. Związek ten wyraża się tym, że jest ono uwarunkowane ziszczeniem się przesłanek uzasadniających roszczenie windykacyjne (por. wyrok SN z dnia 31.03.2004 r., II CK 102/03, LEX nr 303343). Tym samym władającemu rzeczą służą wobec właściciela takie same zarzuty, jak w przypadku obrony przed roszczeniem wydobywczym, a więc w pierwszej kolejności zarzut przysługiwania posiadaczowi skutecznego względem właściciela prawa do władania cudzą rzeczą (art. 222 §1 k.c.). W rozpoznawanej sprawie nie było także sporu co do tego, że strona pozwana korzystała z nieruchomości powoda w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej i była posiadaczem służebności (art. 352 k.c.). Okoliczność ta nie była kwestionowana przez powoda (k. 6). W odpowiedzi na pozew strona pozwana podniosła zarzut zasiedzenia służebności, który miał niewątpliwie charakter niweczący zarówno ewentualne prawo żądania wydania spornej części nieruchomości, jak i prawo domagania się wynagrodzenia na bezumowne korzystanie z nieruchomości. Podkreślić należy, że nabycie własności następuje ex lege z upływem terminu zasiedzenia, przy czym w ocenie Sądu nie było przeszkód, by przy okazji niniejszego postępowania sądowego uwzględnić upływ terminu zasiedzenia, skoro od stwierdzenia tej okoliczności zależał wynik procesu (por. uchwała (7) SN z dnia 10 lutego 1951 r., C 741/50, OSN (C) 1951/1/2; wyrok SN z 12 grudnia 2008 r., II CSK 389/08, LEX nr 484715).

Chociaż przed wejściem w życie w dniu 3 sierpnia 2008 r. przepisów art. 305¹-305⁴ k.c. o służebności przesyłu, dodanych przez ustawę z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731), przepisy nie przewidywały wprost tego rodzaju służebności, w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmowano, stosując w drodze analogii art. 145 k.c., możliwość ustanowienia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 1965 r., III CO 34/65, OSNCP 1966, nr 7-8, poz. 109 i uchwała z dnia 30 sierpnia 1991 r., III CZP 73/91, OSNCP 1992, nr 4, poz. 53), a także dopuszczalność nabycia jej w drodze zasiedzenia, za którym to stanowiskiem opowiada się także Sąd rozpoznający niniejszą sprawę. W uchwale z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08 ("Biuletyn SN" 2008, nr 10, s. 8) Sąd Najwyższy przyjął, że także przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu w art. 305¹-305⁴ k.c. dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu oraz wskazał, że nabycie takie następuje przez przedsiębiorcę, a nie właściciela nieruchomości władnącej, który przy instytucji służebności przesyłu w ogóle nie występuje.

Zgodnie z treścią art. 292 kc, służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. W rozpoznawanej sprawie okoliczność polegająca na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia

niewątpliwie miała miejsce począwszy od 29 czerwca 1968 r. W tym dniu bowiem, jak wynika z dowodu w postaci protokołu z dnia 29 czerwca 1968 r. – zakończono budowę linii elektroenergetycznej i przekazano ją do eksploatacji. Od tego momentu też sporna linia przesyłowa była nieprzerwanie eksploatowana przez stronę pozwaną, a wcześniej przez jej poprzednika prawnego, co wynika z dowodu w postaci paszportu ogólnego linii elektroenergetycznej nr (...)110 kV C.– P.– P.– S.(...).

Zgodnie z treścią art. 172 § 1 kc w zw. z art. 292 zd. 2 k.c., w brzmieniu obowiązującym do 31 września 1990 r., posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dziesięciu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Po upływie lat dwudziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze (art. 172 § 2 k.c.). Skoro dopuszczalne było nabycie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu (por. postanowienie SN z dnia 10.07.2008 roku, III CSK 73/08, LEX 461735), w tym także na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego (por. postanowienie SN z dnia 04.10.2006 roku, II CSK 119/06, Lex 447190), to w ocenie Sądu w niniejszej sprawie zaszyły przesłanki do zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu na rzecz strony pozwanej (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K.. Dla przyjęcia, że pozwana spółka zasiedziała służebność gruntową odpowiadającą w swej treści służebności przesyłu, konieczny był upływ 10 lat, z racji przyjęcia, że posiadanie części nieruchomości powoda przez spółkę (...) S.A. w K., jako następcy prawnego Zakładu (...), było uzyskane w dobrej wierze.

Z materiału dowodowego wynika, że na mocy decyzji Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej W. z dnia 5 maja 1967 r., poprzednikowi prawnemu pozwanej spółki - Zakładowi (...) we W., zezwolono na wykonywanie robót związanych z budową w/w linii energetycznej na nieruchomości położonej na terenie dzielnicy W., stanowiącej własność K. C., zamieszkałego przy ul. (...). W zezwoleniu tym zapisano, że osobom upoważnionym przez Zakład (...) we W. przysługiwało także prawo dostępu do tych przewodów i urządzeń w celu wykonywania czynności związanych z ich konserwacją na czas nieograniczony. Przedmiotowa decyzja z dnia 5 maja 1967 roku wydana została na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1956 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. z 1974 r., Nr 10, poz. 64 ze zm.). Zezwolenie, o którym mowa w cytowanym przepisie, było wydawane w postaci decyzji administracyjnej i wywierało skutki ograniczające prawa własności nieruchomości przez obowiązek ziszczenia stanu faktycznego ukształtowanego przebiegiem urządzeń. W powyższym przepisie ustawodawca uregulował szczególnie przypadek wywłaszczenia, polegający na ograniczeniu sposobu korzystania przez właściciela z przysługującego mu prawa (wyrok SN z 21 lutego 2009 r., II CSK 394/08, Lex 491553). Dodać należało, że w art. 35 ustawy z 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości chodziło o zajęcie nieruchomości pod budowę trwałych urządzeń, dlatego też przepis ten nie przewidywał czasowego ograniczenia zajęcia nieruchomości na jego podstawie (postanowienie SN z 9 stycznia 2008 r., II CSK 432/07, Lex 365049). W związku z powyższym należało uznać, że poprzednik prawny strony pozwanej, a następnie strona pozwana począwszy od 1968 r. byli przeświadczeni, że przysługiwał im tytuł prawny do trwałego korzystania z nieruchomości powoda, ponieważ możliwość korzystania z niej wynikała wprost z w/w aktu wywłaszczeniowego (uchwała SN z 20 stycznia 2010 r., III CZP 116/09, Lex 537076). Objęcie zatem przez poprzednika prawnego strony pozwanej nieruchomości powoda w posiadanie na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości w celu budowy urządzeń przesyłowych uzasadniało przyjęcie dobrej wiary tego przedsiębiorstwa jako posiadacza służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu (postanowienie SN z 17 grudnia 2008 r., I CSK 171/08, LEX nr 496363). Niezależnie od powyższego Sąd miał na uwadze, że do budowy linii przesyłowych na gruncie powoda doszło w związku z realizacją ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz.U. Nr 28, poz. 256 ze zm.), co także uzasadniało przyjęcie dobrej wiary przedsiębiorstwa energetycznego z chwilą objęcia posiadania (postanowienie SN z 23 września 2010 r., III CSK 319/09, LEX nr 661874).

Dokonane w rozpoznawanej sprawie ustalenia wskazują, że spełnione zostały wszystkie przesłanki niezbędne do zasiedzenia służebności, w tym posiadanie służebności, upływ czasu, dobra wiara posiadacza oraz korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia. Zaakcentować przy tym należało, że posiadanie prowadzące do nabycia służebności gruntowej w drodze zasiedzenia ma inny zakres niż posiadanie prowadzące do nabycia przez zasiedzenie własności.

Korzystanie to bowiem polegało na wykonywaniu takich aktów władztwa w stosunku do nieruchomości, które normalnie wykonuje osoba uprawniona z tytułu służebności (postanowienie SN z 4 października 2006 r., II CSK 119/06, Lex nr 447190). W związku z powyższym przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej wystarczające było zakwalifikowanie go jako posiadania zależnego (postanowienie SN z 5 czerwca 2009 r., I CSK 392/08, Lex 578032). Z uwagi na powyższe za uzasadniony należało uznać podniesiony przez stronę pozwaną zarzut zasiedzenia jeszcze przez jej poprzednika prawnego służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia na nieruchomości powoda z dniem 29 czerwca 1978 r.

Z analizy dowodów wynika, że do zasiedzenia powyższej służebności doszło przez Zakład (...) działający wówczas w formie przedsiębiorstwa państwowego.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie było żadnych podstaw do przyjęcia, że posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia (postanowienie SN z 12 stycznia 2012 r., IV CSK 183/11, Lex nr 1130302). W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto zgodnie, że wprawdzie ze względu na zasadę jednolitego funduszu własności państwowej państwowa osoba prawna nie mogła przeciwstawić Skarbowi Państwa jakichkolwiek własnych uprawnień, jednakże w stosunkach zewnętrznych z osobami trzecimi miała pozycję taką jak właściciel. W konsekwencji wszelkie roszczenia, jakie powstawały ze względu na składniki mienia państwowego pozostające w zarządzie państwowej osoby prawnej, realizowała w imieniu własnym ta osoba (uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 16 października 1961 r., I CO 20/61, OSN 1962, nr II, poz. 41; postanowienie z dnia 14 czerwca 1963 r., I CR 336/63, OSNCP 1964, nr 11, poz. 223; uchwała z dnia 27 czerwca 1984 r., III CZP 28/84, OSNCP 1985, nr 1, poz. 11). O ile więc w relacjach wewnętrznych między Skarbem Państwa a państwową osobą prawną posiadaczem samoistnym nieruchomości państwowej było zawsze państwo, o tyle z punktu widzenia relacji zewnętrznych przedsiębiorstwo państwowe, które władało oddaną mu w zarząd nieruchomością, powinno być uznawane za posiadacza samoistnego nieruchomości niezależnie od tego, czy była to nieruchomość państwowa. Pogląd ten znalazł wyraz w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 kwietnia 1966 r., I CR 80/66 (OSNCP 1967, nr 2, poz. 24), w którym Sąd Najwyższy uznał, że chociaż posiadanie wykonywane przez jednostkę państwową stanowi - w myśl zasady wypowiedzianej w art. 128 § 1 k.c. - posiadanie państwowe, to jednak w wypadku, gdy jego przedmiot znajduje się w zarządzie państwowej osoby prawnej, na zewnątrz ta osoba prawna, a nie Skarb Państwa występuje - zgodnie z art. 128 § 2 k.c. - jako posiadacz. Przedsiębiorstwo państwowe mogło zatem występować z roszczeniem przewidzianym w art. 231 § 1 k.c., z tym, że, ze względu na zasadę jednolitego funduszu własności państwowej, nabywana nieruchomość stawała się własnością państwową.

W toku postępowania strona pozwana wykazała, że jest następcą prawnym tego przedsiębiorstwa i w konsekwencji obecne to jej przysługuje nabyta przez to przedsiębiorstwo państwowe przez zasiedzenie służebność przesyłu. Z przedłożonych przez nią dowodów wynika bowiem, że linia elektroenergetyczna przebiegająca przez grunt powoda była nieprzerwanie użytkowana od 1968 r. przez poprzednika prawnego strony pozwanej - Zakład (...) wchodzący w skład wielozakładowego przedsiębiorstwa państwowego działającego pod nazwą Zjednoczenie (...) z siedzibą w L.. W związku z likwidacją Zjednoczenia (...), Zakład (...) wszedł w skład Zakładów (...). W dniu 1 lipca 1976 r. Zakłady (...) uległy likwidacji, a zakłady energetyczne wchodzące w skład tego przedsiębiorstwa wielozakładowego, zostały włączone do Zakładów (...). W dniu 16 stycznia 1989 r. przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) został wyodrębniony z Zakładów (...). W dniu 12 lipca 1993 r. Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) zostało przekształcone Zakład (...) S.A. we W., a następnie w 2004 r. w (...) S.A. we W.. Spółka ta z dniem 20 marca 2008 r. zmieniła firmę na (...) S.A. we W., z dniem 31 grudnia 2008 r. na (...) S.A. we W., a z dniem 1 września 2011 r. nazwę i siedzibę na (...) S.A. w K..

W związku z powyższym Sąd uznał, że podniesiony zarzut zasiedzenia okazał się skuteczny, a strona pozwana w okresie objętym żądaniem pozwu, tj. od 1 września 2002 r. do 31 sierpnia 2004 r. korzystała z nieruchomości powoda na podstawie tytułu prawnego.

Z uwagi na powyższe Sąd oddalił powództwo w całości, o czym orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach orzeczone na podstawie art. 98 kpc. Sąd zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej koszty postępowania, na które złożyły się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.